

PRESSEMEDDELELSE

Narsaq, Nuuk, København og Aarhus, d. 21. august 2020

Ødelæggelsen af Grønlands miljø er begyndt

Torsdag d. 13. august udsendte Ministeren for Erhverv og Mineralske Råstoffer en pressemeddelelse, hvoraf det fremgik, at det australske mineselskab Tanbreez Mining Greenland A/S har fået tilladelse til at udvinde mineraler ved Killavaat Alannguat / Kringlerne i Sydgrønland [1]. Udnyttelsestilladelsen er baseret på syv år gammelt høringsmateriale, der ikke indeholder den senest opdaterede rapport om vurderingen af mineprojektets virkning miljøet (VVM). Materialet omfatter heller ikke planerne for et kemisk separationsanlæg med et dagligt forbrug på op til 2000 tons svovlsyre, som myndighederne ønsker, bliver en del af projektet.

I den senere tid er ansøgningerne om minelicenser i Grønland steget markant. I 2019 var der ca. 70 større efterforsknings- og udnyttelsestilladelser, der samlet beløber sig til mange tusind kvadratkilometer. Halvdelen finder man i det sydligste Grønland, der er kendt som "Grønlands brødkurv", fordi det omfatter næsten alt det grønlandske landbrugsland. To store mineprojekter skiller sig her ud: Det kontroversielle uran/sjældne jordarter mineprojekt i Kuannersuit/Kvanefjeld, som indeholder verdens næststørste beholdning af uran og langt den største mængde thorium. Og sjældne jordarter mineprojektet ved Killavaat Alannguat / Kringlerne, der af ejeren, det australske selskab Tanbreez Mining Greenland A/S, hævdes at have den største beholdning af sjældne jordarter i verden [2]. Begge er højt beliggende åbne miner.

"Myndighederne har godkendt et mineprojekt, uden det på forhånd er klarlagt, hvilke mineralforekomster det indeholder, og hvor store de er", udtaler Mariane Paviasen, forkvinde for Foreningen URANI NAAMIK / Nej til uran i Narsaq. "Både Tanbreez og myndighederne beskriver mineralforekomsterne i Killavaat Alannguat, som enorme, når de markedsfører projektet overfor internationale investorer, men i forbindelse med vurderingen af projektets indvirkning på miljøet kategoriseres det som meget mindre. Tanbreez har også indrømmet, at der findes uran på mineområdet, men det er ikke omtalt i høringsmaterialet". [3]

Mest usædvanligt er, at Råstofstyrelsen har givet en udnyttelsestilladelse uden først at godkende en udnyttelses- eller nedlukningsplan for mineprojektet [4]. Tanbreez har fået en frist til udgangen af 2022 til at få godkendt planerne.

"Der er desværre ikke tvivl om, at den udskudte udnyttelses- og aktivitetsplan relaterer sig til det kemiske separationsanlæg, som myndighederne gerne vil have til Grønland", udtaler Hans Pedersen fra VedvarendeEnergi. "Hensigten med separationsanlægget er at forøge skatteindtægterne for mineprojektet

uanset omkostningerne for miljøet. Man må spørge sig selv, om hensigten med at udstede en udnyttelsestilladelse uden en godkendt udnyttelses- og nedlukningsplan er at gøre det sværere på et senere tidspunkt at standse mineprojektet af miljøhensyn uden at påføre den grønlandske stat et erstatningsansvar? I hvert fald er beslutningen højst usædvanlig". [5]

I forhold til, hvad Råstofloven kræver, er det syv år gamle høringsmateriale stærkt mangelfuldt. Det fremgår tydeligt af høringssvarene fra KANUKOKA – De Grønlandske Kommuners Landsforening, Kommuneqarfik Sermersooq og DTU Vindenergi. Kommuneqarfik Sermersooq (nabokommunen til Kommune Kujalleq, hvor mineprojektet er placeret) skriver direkte, at man "er bekymret over, at (VVM-hovedrapporten) er blevet bedømt til at være dækkende af Naturstyrelsen for Råstoffer, DCE (Nationalt Center for Miljø og Energi på Aarhus Universitet) og Naturinstituttet uden nogen form for baggrundsmateriale". Avataq, WWF og Greenpeace har lignende indvendinger [6].

"Med beslutningen om at give en udnyttelsestilladelse på så mangelfuldt et grundlag, sænkes miljøstandarderne så meget, at det bliver vanskeligt at forestille sig, at mineprojekter i fremtiden vil blive afvist på grund af negative konsekvenser for miljøet", udtaler Erik Jensen, talsmand for Foreningen URANI NAAMIK / Nej til uran i Nuuk. "I et arktisk klima kan miljøødelæggelserne blive permanente, fordi naturen i forvejen er meget sårbar, så den udvikling, der nu sættes i gang, kan ikke rulles tilbage".

"Killavaat Alannguat ligger klods op ad Kujataa UNESCO Verdensarvområdet", udtaler Niels Henrik Hooge fra NOAH Friends of the Earth Denmark's urangruppe. "Hvorfor er der ikke blevet lavet en konsekvensanalyse af mineprojektets indvirkning på verdensarvområdet og hvorfor er projektet ikke blevet forelagt UNESCO til vurdering i overensstemmelse med retningslinjerne for gennemførelsen af Verdensarvkonventionen, før udnyttelsestilladelsen blev givet?" [7]

Link til høringshjemmesiden for Killavaat Alannguat mineprojektet:
<https://naalackersuisut.gl/en/Hearings/Hearing-Archive/2013/Tanbreez>

For nærmere oplysninger, kontakt:

Foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN i Narsaq: Mariane Paviassen, tlf.: +299 25 01 69, e-mail: marianenarsaq@gmail.com

Foreningen URANI NAAMIK/NEJ TIL URAN i Nuuk: Erik Jensen, tlf.: +299 27 63 37, e-mail: erikjensen1967@icloud.com

Nuup Kangerluata Ikinngutai /Nuuk Fjords Venner: Piitannguaq Tittussen, tlf.: +299 52 06 57, e-mail: piti@email.com

NOAH Friends of the Earth Denmark (<http://noah.dk/urangruppe/>): Niels Henrik Hooge, tlf.: +45 21 83 79 94, e-mail: nielshenrikhooge@yahoo.dk og Palle Bendsen, tlf.: +45 30 13 76 95, e-mail: pnb@ydun.net

VedvarendeEnergi (www.ve.dk): Hans Pedersen, tlf.: +45 51 92 24 14, e-mail: pedersen@ve.dk

Noter:

[1] Pressemeddelelse fra Naalackersuisoq for Erhverv og Mineralske Råstoffer, Jens-Frederik Nielsen, 13/8 2020: kortlink.dk/naalackersuisut/27ukm

[2] I 2013 vurderede myndighederne, at Killavaat Alannguat indeholder mere end 4,3 milliarder tons malm. Mineralerne vil blive udvundet fra to åbne minebrud, hvoraf det ene ligger i 450 meters højde. Se: Jørn

Skov Nielsen: Status for Råstofaktiviteter, Præsentation, Departementet for Erhverv, Råstoffer og Arbejdsmarked, Slide 13, 2013: kortlink.dk/docplayer/27ukp

[3] I 2015 fandt Tanbreez uran på licensområdet ved foden af Killavaat Alannguut, få kilometer fra Qaqortoq og søgte Naalakkersuisut om tilladelse til at efterforske radioaktive mineraler, jf. Sermitsiaq: Tanbreez vil efterforske uran, 16/4 2015: kortlink.dk/sermitsiaq/27ukq

[4] Ifølge Råstoflovens § 38 skal en rettighedshaver, der vil foretage udnyttelse af mineraler, udarbejde en plan for udnyttelsen og dermed forbundne aktiviteter og foranstaltninger (en udnyttelsesplan) og en plan for aktiviteter og foranstaltninger med videre i forbindelse med indstilling af udnyttelsen og nedlukning af eventuelle anlæg (en nedlukningsplan). Planerne skal godkendes af myndighederne inden rettighedshaveren iværksætter udnyttelse eller dermed forbundne aktiviteter og foranstaltninger, jf. også § 19. Link til Råstofloven: <http://lovgivning.gl/lov?rid=%7B4F8B6CD0-3E04-4476-A332-2A814FBA35A1%7D>

[5] Det kemiske separationsanlæg er beskrevet i en teknisk analyse i annekset til et juridisk responsum fra et Københavnsk advokatfirma fra 2015, der skulle se på, hvordan man kunne forøge skatteindtægterne fra mineprojektet, hvis der blev opført et sådant anlæg. Den tekniske analyse blev foretaget af et amerikansk konsulentfirma, TRU Group Inc.: kortlink.dk/naalakkersuisut/27ukr

[6] Høringssvarene påpeger bl.a. stor usikkerhed med hensyn til den årlige mineralproduktion og minens reelle levetid (Greenpeace), at vand forurenede af bly og andre tungmetaller vil sprede sig til elve og fjorde fra det planlagte opbevaringspot for tailings og gråbjerg i Fostersø (KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, Greenpeace, WWF), forurening med fluor (DCE/GN, WWF, Avataq) og mangelfuld validering og vurdering af støv- og partikelspredningen (KANUKOKA, Kommuneqarfik Sermersooq, DTU Vindenergi, WWF). Iflg. Kommuneqarfik Sermersooq vil minedriften forøge støvindholdet for Narsaq med 43 pct. og Qaqortoq med 9 pct. Støvet vil foruden bly indeholde uran, thorium, zink, arsen og andre skadelige stoffer. Iflg. Kommuneqarfik Sermersooq vil minedriften også skade landbruget i området. Mineprojektets udledning af CO₂ (sådan som projektet er beskrevet i høringsmaterialet) svarer til 3.5 pct. af Grønlands sml. udledninger i 2012.

[7] Truslerne mod Kujataa er beskrevet i World Heritage Watch Report 2020 (s. 80-84). Rapporten omtaler verdensarv i fare over hele verden. Link til rapporten: kortlink.dk/world-heritage-watch/27ukt